

**Handläggare**  
Johanna Hammarström  
Kulturutvecklare  
Kultur- och fritidsförvaltningen  
Johanna.hammarstrom@tranas.se

**Mottagare**  
Kultur- och fritidsnämnden

## Remiss angående motion från Vänsterpartiet om gatukonst

### Förvaltningens förslag till beslut

- att** godkänna förvaltningens förslag om uppförandet av muralmålning på byggnaden Oden 12.
- att** ge förvaltningen i uppdrag att prioritera uppförandet av muralmålningar i Tranås genom förvaltningens investeringsmedel.
- att** ge förvaltningen i uppdrag att fortsatt utreda möjligheten till att uppföra graffitiväggar i Tranås igen.
- att** anse motionen besvarad.

### Sammanfattning

#### Graffitiväggar

Angående graffitiväggar har kultur och fritid tidigare haft några fristående moduler vid vårdnavet i Tranås. Modulerna har plockats bort. Anledningen till nedtagandet av graffitiväggarna var att de i början nyttjades men efter några år tappade attraktionskraften. Väggen vid vårdnavet behövde plockas bort när parkavdelningen skulle bygga ut parkeringsplatsen och de så kallade T-stöden var förbrukade på väggarna. Väggarna flyttades tillfälligt upp till Bredstorp för förvaring, eftersom förvaltningen inte hittade en ny lämplig placering (och det ansågs dyrare att investera i nya T-stöd än helt nya väggar) valde förvaltningen att skänka väggarna till föreningarna Tranås motorsällskap och Tranås SS, som ville nyttja dem.

Förvaltningen ser inget behov av nya graffitiväggar i nuläget men är öppna för att utreda frågan vidare i samband med framtida projekt. Förvaltningen vill i nuläget hellre fokusera på bestående konst med längre livslängd än tillfälligt utplacerade väggar.

## Muralmålningar

Förvaltningen anser att man bör uppföra muralmålningar på ett professionellt sätt, för att kvalitén på konsten ska stå i fokus. För just muralmålningar är det viktigt med rätt underlag och färg för att skapa lång hållbarhet på konsten, vilket även bygg- och miljöförvaltningen samt tillväxtavdelningen flaggade för när vi frågade dem om möjligheten att uppföra en muralmålning (se bilaga Oden 12 – muralmålning).

För att få den kompetens och kvalité som krävs vill förvaltningen anlita Artscape för att uppföra en muralmålning i Tranås, redan år 2024. Förvaltningen ser att mindre muralmålningar går att uppföra i egen regi men att vid ett större projekt som en hel vägg krävs ytterligare kompetens som förvaltningen saknar, då man inte har tex en konstintendent i kommunen.

Vi vill börja med att uppföra en större muralmålning i Tranås centrum för att lyfta stadskärnan och utsmycka Tranås på ett tydligt sätt. Med förvaltningens investeringsmedel tänker vi oss på längre sikt att ett fokus på muralmålningar kommer bidra till stadens utsmyckning och profil.

Muralmålningar är större krävande projekt och rimligtvis har kultur och fritid möjlighet att uppföra ungefär en vägg per år/ vartannat år, om man väljer att prioritera just muralmålningar i förvaltningens investeringsmedel, en rimlig kostnad efter omvärldsbevakning är ca 200 000–500 000 kr/vägg.

Förvaltningen föreslår i år att uppföra en muralmålning på Swedbankhuset Oden 12, på Victoriahems fastighet. Byggnaden ligger på Storgatan men konsten skulle uppföras på byggnadens innergård men vara fullt synlig från Storgatan (se bilaga Oden 12 – muralmålning).

Förvaltningen vill avsätta 300 000 kr av kultur och fritids investeringsmedel till årets projekt.

## Omvärldsanalys/utredning

- Leta väggar

Förvaltningen började med att kontakta Tranåsbostäder och se över byggnader som kunde passa för gatukonst. Tranåsbostäder var positiva till en muralmålning men hade inga konkreta väggar eller förslag. Vi började leta efter väggar vi tänkte kunde passa och hittade snart Oden 12. Efter möte med Victoriahem som äger byggnaden kändes det som ett bra samarbete. De är positiva till en muralvägg och fler väggar i framtiden. Vi hörde av oss till bygg- och miljö, samt tillväxtavdelningen i kommunen för att undersöka om byggnaden var Q-märkt eller att det av andra anledningar inte skulle gå att uppföra en vägg. Vi fick bra uttalande från dem (se bilaga Oden 12 – muralmålning).

- Omvärldsbevakning

Förvaltningen började leta efter andra muralmålningar och projekt. Det stod tidigt klart för oss att Artscape varit inblandade i många väggar runt om i Sverige. År 2020 genomförde de ett större projekt och uppförde muralmålningar runt om i Östergötland. Vi pratade med kommuner som Nässjö och Mjölby. Från Mjölby fick vi många bra tips och bra inspiration. Mjölby kommun började sin muralmålningsresa med Artscape och har därefter fått mer kunskap om processen och även anlitat konstnärer på egen hand, de har använt sig av utlysningstjänster som Konstpool och Upphandlingsbryggan för att hitta passande konstnärer för sina mindre projekt.

Vi har haft möte med Konstpool och Artscape för att se hur uppförandet av en muralmålning skulle kunna gå till. Konstpool känns som en bra service men är mer en förmedling och ger ingen garanti på kompetens eller liknande. En möjlighet är att utlysa konstnärer på egen hand, att söka sponsring, köpa in färg, söka bygglov osv. Förvaltningen har genomfört mindre muralprojekt på transformatorstationer i kommunen på detta sätt tidigare, det är projekt som tar tid och kräver resurser men går att genomföra.

Eftersom en muralmålning har en så tydlig prägel på sin stad och vi vill säkra kvalitet och hållbarhet tycker vi att Artscape verkar som en säker samarbetspartner för ett större muralprojekt.

- Artscape

Mjölby som en del av flera städer i Östergötland genomförde ett ArtScape-projekt 2020. De gjorde två väggar. En större muralmålning och en mindre som publik aktivitet och betalade ca 300 000 kr för detta. Det de själva gjorde var att hitta vägg och prata med fastighetsägare och marknadsföra projektet i sin stad. De ansåg att Artscape gav bra stöd, hade ett stort nätverk och ett smidigt genomförande. Artscape uppförde en av Mjölbys väggar tillsammans med allmänheten och en vägg på egen hand efter workshops.

”Konstnärerna utsågs av ArtScape och vi fick inte veta vilka det skulle vara eller vilka motiv som vi skulle få i förväg, men vi fick garantier att det inte skulle vara politiskt, pornografisk eller annat som kan vara stötande/olagligt.”

I möte med Artscape visade de bilder på sina över 200 muralmålningar de uppfört i Sverige. De arbetar med olika typer av konst i olika städer. ”Rätt konst till rätt plats” är viktigt för dem. De erbjuder kvalitet och kompetens och har bra samarbete med sina konstnärer. I samtal med uppdragsgivaren bestäms hur involverade man vill att allmänheten ska vara. På vissa orter skapas hela muralmålningen med invånare och på andra är det workshops, intervjuer, happenings och annat som ligger som inspiration till väggen.

Förslag i Tranås är att uppföra en muralmålning, samt att ha ett projekt med minikonst som kompletterar väggen. Att inför muralmålningen genomföra workshops för att lära känna staden och använda det som inspiration till konsten. Förvaltningen anser att en Tranåsprägel är ett viktigt inslag och vi vill fortsätta arbeta fram ett konkret förslag med Artscape.

Beroende på projekt kostar det ca 200 000-500 000 kr. Vi tänker oss att avsätta 300 000 kr i budget.

<https://artscape.se/>

## Framtid

Eftersom muralmålning faller inom ramen för offentlig gestaltning behöver väggen inte upphandlas. Men för att säkra kvalitet i konsten i större muralprojekt anser vi det viktigt att ta in kompetens från organisationer som Artscape. Efter godkännande av nämnd vill vi arbeta fram ett konkret förslag med Artscape för att kunna uppföra en muralmålning i Tranås år 2024.

Det finns en rad väggar man i framtiden skulle kunna uppföra konst på i Tranås och de hyresvärdar vi kontaktat verkar alla positivt inställda. I framtiden tänker vi liknande projekt som i Mjölby där man kan involvera Tranåsborna i att måla väggen.

Muralmålningar är större krävande projekt och rimligtvis har kultur och fritid möjlighet att uppföra ungefär en vägg per år/ vartannat år, om man väljer att prioritera just muralmålningar i förvaltningens investeringsmedel.

## Ekonomi

En muralmålning beräknas kosta ca 200 000–500 000 kr att uppföra. Förvaltningen har ca 400 000 kr avsatt i årets investeringsmedel till konst. Förvaltningen anser därför att man med årets budget kan bekosta en muralmålning med investeringsmedel.

Förvaltningen anser sig kunna uppföra en muralmålning per år/ vartannat år om muralmålningar prioriteras i investeringsmedel.

## Beslutsunderlag

Motion från Vänsterpartiet om gatukonst (2)  
Kommunfullmäktige 2023-08-21 (2023-08-21 KF §137)  
Oden 12 - Muralmålning  
Tjänsteutlåtande

## Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Diariet

Kultur- och fritidsförvaltningen

Sebastian Hagård  
Kultur- och fritidschef